

ГОДИШЕН ПЛАН ЗА СПРЕЧУВАЊЕ НА КОРУПЦИЈА
на Фондот на пензиското и инвалидското осигурување
на Северна Македонија

ВОВЕД

Целта на овој годишен план е да ги определи обврските и должностите на Фондот на пензиското и инвалидското осигурување на Северна Македонија, како и на вработените во Фондот, со цел спречување на корупција во истиот.

Фондот на пензиското и инвалидското осигурување на Северна Македонија презема обврска за спроведување на политика на нула-толеранција кон корупцијата, се обврзува да постапува професионално и чесно, со интегритет и да имплементира систем на заштита од мито и корупција.

Фондот дејствува во согласност со законските прописи кои ги вклучуваат Закон за пензиско и инвалидско осигурување, Закон за државни службеници, Кривичниот законик, Законот за спречување на судир на интереси, Законот за спречување на корупцијата, Законот за заштита на укажувачите и подзаконските акти донесени врз основа на истите, а дејствува и согласно најдобрите деловни практики и највисоките професионални стандарди.

1. ВИЗИЈА

Визијата на ФПИОСМ е во иднина тој да претставува современа институција со професионална и компетентна администрација, што ќе дава добра, брза, квалитетна и навремена услуга на клиентите, која ќе има квалитетна соработка со внатрешните и меѓународните институции и ќе врши редовна и навремена исплата на пензиите согласно Законот за ПИО, како и согласно Законот за задолжително капитално финансирано пензиско осигурување

Интегритет означува законско, независно, непристрасно, етичко, одговорно и транспарентно вршење на активности, со кои службените лица го штитат својот углед и угледот на институцијата за која се одговорни, т.е. во која се вработени, ги отстрануваат ризиците и сомневањата за можна појава на корупција, со што обезбедуваат доверба кај граѓаните во вршењето на јавните функции и во работата на јавните институции.

Јавен интерес, е поширок општествен интерес за општото добро и напредок на сите граѓани под еднакви услови, во материјална и нематеријална смисла, којшто може да биде загрозен со предизвикување штета од материјална и нематеријална природа поради дејствување од позиција на судир на приватниот со јавниот интерес.

Судирот на интереси е состојба на судир меѓу јавните овластувања и должности со приватниот интерес на службеното лице во кој приватниот интерес влијае или може да влијае врз извршувањето на неговите јавни овластувања и должности.

Што е корупција? Под корупција, во смисла на Законот за спречување на корупцијата, се подразбира „искористување на функцијата, јавното овластување, службената должност и положба за остварување на каква и да било корист за себе или за друг“. Тоа значи злоупотреба на доверените јавни овластувања и положба за да се дојде до корист која не би требало да му припаѓа на службеното лице и кое на јавните работи им пристапува од користољубиви мотиви. Користа може да биде материјална или нематеријална, моментална или одложена, еднократна или повеќекратна, за себе или за други лица со кои службеното лице е во блиска, семејна или друг вид врска

Корупцијата има широк спектар на штетни ефекти врз општеството. Таа ги поткопува демократијата и владеењето на правото, го загрозува квалитетот на животот, може да предизвика појава на сериозен криминал и закани за безбедноста на целокупната општествена заедница. Борбата против корупцијата не е едноставен процес, туку подразбира ангажман на целото општество и иницијативност на сите нивоа.

Секој поединец има законска и морална обврска да се бори против корупцијата. Ова значи не само препознавање на корупцијата и воздржување од коруптивни дејствија, туку и пријавување случаи на корупција. Затоа е неопходно граѓаните да ги пријава до надлежните органи и до лицето назначено за пријавување корупција во ФПИОСМ, сите сомнежи и дејствија за можна корупција. Корупција е искористување на службената положба за приватни цели. Ова значи дека кога постои корупција вршењето на јавни овластувања и работи од јавен интерес добива карактер на вршење определени услуги само за оние граѓани што можат да ги платат.

Поединецот кој коруптивно се однесува, преку злоупотреба на својата положба се здобива со материјална или нематеријална корист (одредени поволности, на пример), која може да биде наменета за него или за друг. На овој начин, одредени лица недозволено стекнуваат корист, додека на други им е отежнато остварувањето на некое право кое инаку им следува. Од корупцијата корист можат да имаат две страни во еден однос, а штетата да биде последица по пошироката општествена заедница.

Службените лица во ФПИОСМ се должни во извршувањето на своите работни задачи да ги почитуваат и законите кои се однесуваат на корупцијата. Како Законот за спречување на корупцијата, Законот за спречување на судир на

интереси, Кривичниот законик, Законот за заштита на укажувачи и Законот за лобирање.

Злоупотреба на службената положба и овластување постои кога службено лице во ФПИОСМ:

-ќе ја искористи својата службена положба или овластување за да преземе одредено дејствие кое не е согласно законските прописи, процедури и упатства, (пример внесе М4 без материјален доказ кој треба да го скенира и да го предаде на микрофилмување)

-ќе ги пречекори границите на своето службено овластување (преземањето на дејствието задолжително треба да има службен карактер за кое лицето нема овластување)

– нема да ја изврши својата службена должност во законски предвидените рокови (да се донесе решение во рок од 30 дена доколку е комплетен стажот на барателот на право на пензија)

Несовесно работење, несовесното постапување може да се состои во дејствија со кои се повредува некој формален пропис, се злоупотребуваат дискреционите овластувања или се пропушта должен надзор.

Под друг начин на очигледно несовесно постапување се подразбираат различни дејствија на неправилно и неетичко вршење на должноста (спротивно на нормите на професионалната етика на службените лица за постапување во случај на можна корупција, конфликт на интереси). Последица на ова дело е прибавувањето на некаква корист за себе или за друг.

За поткуп станува збор кога службеното лице не постапува во согласност со закон, во рамките на своите надлежности и обврски со цел да прибави за себе или за друг некаква корист. Ова значи дека поткупување има кога за таа цел службеното лице профитира од вршењето на своите должности, односно наплаќа за вршењето на својата службена должност.

Поинаку кажано, службеното лице не смее да побара или да добие подарок или ветување за подарок или друга корист, за да постапува на начин кој инаку значи редовно вршење на неговата работа, која може да се состои и во преземање на некое дејствие кое инаку треба да го преземе.

Давањето поткуп, исто така, претставува кривично дело кое е во непосредна корелација со примањето поткуп.

Ризик од корупција означува било каков вид на внатрешна или надворешна слабост или процес, којшто претставува можност за појава на корупција во рамки на државните органи, јавните претпријатија и другите институции од јавниот сектор, и којшто ги вклучува прашањата за судир на интереси, некомпатибилност на функциите, примање подароци други недозволен плаќања, лобирање, недостаток на систем за заштита на укажувачи, измама, несоодветна употреба на овластувања, дискрециони овластувања, противзаконско финансирање на политички партии и кампањи, трговија и неовластено користење на информации, транспарентност на процедурите и документите, како и други релевантни прашања за интегритетот.

Службено лице го означува секое избрано или именувано лице и лице вработено во јавниот сектор.

2. МИСИЈА

Мисијата на ФПИОСМ е определена преку остварувањето на следните цели:

- навремена и квалитетно услуга на клиентите кои остваруваат права од ПИО;
- редовна, навремена и точна исплата на пензиите во земјата и надвор од неа;
- точна, квалитетна и ажурна база на податоци за сите осигуреници, обврзници за плаќање на придонес за ПИО;
- професионална стручна служба и нејзино континуирано професионално усовршување;
- користење современи информатички систем кој обезбедува максимална заштита на податоците на клиентите;
- учество на ФПИОСМ во процесот на усогласување на прописите од областа на социјалното осигурување со правото на ЕУ и зајакнување на капацитетите на ФПИОСМ во координацијата на системите на социјална сигурност;
- дигитализација на сите услуги и процеси.

3. АКТИВНОСТИ

1. Следење и ажурирање на стратешкиот план на ФПИОСМ за периодот 2021г. – 2023г;
2. Следење и ажурирање на планот за воспоставување на систем на финансиско управување и квалитет;
3. Ажурирање на работните процеси и активностите во нив;
4. Почитување на кодексот за административни службеници;
5. Ажурирање на постоечките интерни процедури и воведување на нови процедури согласно ИСО 9001:2015 стандард ;
6. Ресертификација со ИСО 9001:2015 стандард;
7. Пополнување на работните места во одделението за внатрешна контрола согласно актот за систематизација на работните места;
8. Пополнување на работните места во одделението за внатрешна ревизија согласно актот за систематизација на работните места;
9. Воведување на телефонска линија за пријавување на корупција (02)3114-135;
10. Транспарентност и отчетност во работењето на ФПИОСМ со објавување на Веб страницата на ФПИОСМ на годишните извештаи, јавните набавки и други финансиски извештаи за тековното работење на фондот ;
11. Обезбедување на податоци по службена должност за подносителите на барања при остварувањето на правата од ПИО преку дигитализација на услугите кон граѓаните и работните процеси
12. Дигитализација на работните процеси со цел да се намали ризикот од можна злоупотреба;
13. Јакнење на соработката со други државни институции со цел навремено откивање и спречување на противправни дејствија, а особено дејствија кои се поврзани со корупцијата.

АКЦИСКИ ПЛАН

	Мерка	Активности	Одговорен	Рок на извршување
1.	Следење и ажурирање на стратешкиот план на	Континуирано следење на сите промени кои влијаат во	Директор на ФПИОСМ	тековно

	ФПИОСМ за периодот 2021г. – 2023г.;	реализацијата на стратешкиот план (IT инфраструктура, човечки ресурси) и надворешни фактори.	Директори на Сектори	
2.	Следење и ажурирање на планот за воспоставување на систем на финансиско управување и квалитет			
3.	Ажурирање на работните процеси и активностите во нив;		Директори на Сектори	
4.	Почитување на кодексот за административни службеници;		Директор на секторот за човечки ресурси, правни и општи работи	
5.	Ажурирање на постоечките интерни процедури и воведување на нови процедури согласно ИСО 9001:2015 стандард ;	Надополнување на процедурите согласно тековните состојби и потреби и измените на законските прописи во делот на остварувањето на правата од ПИО и други закони	Директори на Сектори	
6.	Ресертификација со ИСО 9001:2015 стандард		Менаџер за квалитет	
7.	Пополнување на работните места во одделението за внатрешна контрола согласно актот за систематизација на работните места;	Воведување на внатрешната контрола како нова организациона единица значи зголемена ефикасност на вработените во делот на пружењето на услуги кон сите граѓани. Можност за спречување, откривање и пријавување на	Директор на ФПИОСМ	

		појава корупција во ФПИОСМ		
8.	Пополнување на работните места во одделението за внатрешна ревизија согласно актот за систематизација на работните места;		Директор на ФПИОСМ	
9.	Воведување на телефонска линија за пријавување на корупција (02)3114-135			
10.	Транспарентност и отчетност во работењето на ФПИОСМ со објавување на Веб страницата на ФПИОСМ на годишните извештаи, јавните набавки и други финансиски извештаи за тековното работење на Фондот	Објавување на финансиските извештаи. Транспарентност на постапките за јавни набавки		
11.	Обезбедување на податоци по службена должност за подносителите на барања при остварувањето на правата од ПИО;		Директори на Сектори	
12.	Дигитализација на работните процеси со цел да се намали ризикот од можна злоупотреба		Директор на ФПИОСМ Директори на Сектори	
13.	Јакнење на соработката со други државни институции со цел навремено откивање и спречување на противправни дејствија,	Редовна комуникација со сите државни институции преку размената на податоци со назначување на	Директор на ФПИОСМ	

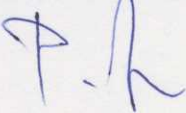
а особено дејствија кои се поврзани со корупцијата.	лица за контакт (офицер за врска)		
---	-----------------------------------	--	--

02-3580/1
12.07.2021

Изработил : Amet Dauti

Согласен :

Раководител на одделение за комуникации

Ружица Фотиновска

Директор

Билјана Јовановска

